קנג:

ט) ענדונות פיטי מיטי בנטע קיג., 3) גיטין נג:, ג) [ע"ז ע. ועיין מוספ" עירובין ט:

פ"אן, ה) נע"ו טו.ן, ו) נל"ל

רבהן, ז) ומכות יג: לעיל

סט.], ח) סנהדרין סו. ע"ש, ט) בסנהדרין הגי' כרת, י) [לעיל סט. וש"נ],

י) [לעיל סט. וש"כ], כ) [שמות כה], ל) [תרומות פ"א ה"א], מ) [במדבר יח],

נ (ב"מ על:], מ) ס"ל מעשה, ע) סוטה כז:,

ע) סוטה ב) [ל"ל אמר],

תורה אור השלם

ה רבי שמעון], ד) [מוספת׳ ה רבי שמעון

לא פלא לחולין. והויא תרומה לאסור לזרים ויחזור ויתרום הפקח חחרת: שהוא ספק. אי דעת ללולתא היא אי לא ולר׳ ילחק ודאי

לקטן יהיב ליה דלאו בר מלות הוא ולא לחרש דספק חייב במלות

הוא: אליבא דרבנן. דאמרי לאו דעתא לילתא היא ולענין מצות

הרי הוא כקטן: ותורם את שאינו

שלו. בלח רשות דכתיב (דברים יד)

בר תבעי לך אליבא דרבגן. הכא משמע דהלכה כרגנן וצמסכת יבמות פרק חרש (דף קיג.) משמע דהלכה כר"ה דסבירה ליה לרב חיים בר אשי ש (ומר) שמואל כוותיה. מ"ר: דחרש אתי לאיחלופי בגדול פקח. מימה א"כ לעיל נמי אמאי קאמר שוטה

וקטן לשוטה הא אמרינן אתא לאיחלופי בגדול פקח: בו ביום גרשו סאה כו' נותן לתוכה חרדל והיא מחזקת. ה"נ כשגורו י"ח דבר היתה חסרה גזירה זו של נותן כיסו לנכרי עד שגזרו עליה ומלאו הסאה לגמרי כמו שנתנו חרדל לתוכה: ד' יהושע אומר בו ביום מחקו סאה כו' נותו לתוכה אגוזים ורמונים והיא מקיאה. כמו כן קודם שגזרו על נתינת כים לנכרי היו מותרין להוליכו פחות פחות מד' אמות מתוך כך אתי לאיתויי ד' אמות כעריבה שהיתה מקיאה עד שהסירו האגוזים והרמונים ואחר שהסירו האגוזים והרמונים שוב לא הקיאה יותר כך כשגזרו ליתן כיסו לנכרי אסרו נמי להוליך פחות פחות מד' אמות והשתא ר" יהושע שניהם לשבח ולא כפירוש ההונטרם דפירש דרבי יהושע דאמר שלא עשו היטב שהרבו לגזור יותר מדאי דלא משמע הכי בירושלמי בפ"ק דמכילתין דאמר התם אמר ליה ר"א אלו היתה חסרה ומלאה יאות חבית שהיא מלאה אגוזים כל מה שאתה נותן לתוכה שומשמין היא מחזקת א"ל ר' יהושע אלו היתה מליאה וחסרוה יאות חבית שהיא מלאה שמן כל מה שאתה נותן לתוכה מים היא מפורת השמן. ואדרבה נ"ל שהירו' קשה לו דלא שייך למימר גבי מים כמו שמפר"י גבי נותן למוכה אגוזים ורמונים: סות סות כי מטי לביתיה א"א דלא קאי וקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד. תימה כדשרינן להוליכו פחות פחות מד' אמות תקשי ליה נמי הכי:

ואמרי אסור כל שחברו פטור אבל אסור בחמורו

בשגגה והנפש אשר תעשה ביד רמה יהוקשה כל התורה כולה לע"ז מה ע"ז דעביד מעשה בגופיה ה"נ עד דעביד מעשה בגופיה ועוד תנן יהמחלל את השבת בדבר שחייבין על שגגתו חמאת ועל זדונו □סקילה מכלל דאיכא מידי דאין חייבין על שנגתו חמאת ולא על זרונו סקילה ומאי ניהו לאו דמחמר לא יתחומין ואליבא דר"ע והבערה אליבא דר' יוםי רב דלאו איסורא דאורייתא היא גבי כיס שרי: **כל שבגופו חייב חטאה**. כי עביד ליה איהו כוליה כגון מעביר ד^י אמות ברה״ר אפי׳ עקרו מן הארץ דרך הליכחו חייב דהא איכא עקירת חפץ בידים ולא בעינן עמידה אלא בטעון ועומד מבעוד יום או כשהטעינו חבירו דלא עקר ליה להאי חפץ אבל הכא הא עקר ליה הלכך כי עביד ליה חבריה הוי ליה שנים שעשאוה _ולעיל ג_ון ואסור מדרבנן ולא שריוה גבי כיס: **מונחס לו על כחיפו**. מבעו״י וקדש עליו היום: **רץ החחיה.** וכל כמה דלא עמד לפוש אין כאן עקירה לאיסור: **קלי קלי.** מעט מעט כלומר בנחח: **למיעבד עקירה והנחה**. כלומר דוימנין דקאי ולאו אדעתיה אבל רץ היכרא איכא: כלאחר יד. שלא כדרך זריקה כגון מכתיפיו ולאחוריו: בשוגג. במלאכה

לא תצא לחולין מפני שהוא ספק כי תיבעי לך אליבא דרבנן דתנן אחמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה אלו הן חרש שומה וקמן והתורם את שאינו שלו יונכרי שתרם את' של ישראל אפילו ברשותו אין תרומתו תרומה מאי לחרש יהיב ליה דקמן אתי לכלל דעת או דילמא לקטן יהיב ליה דחרש אתי לאחלופי בגדול פיקח איכא דאמרי לחרש יהיב ליה איכא דאמרי לקטן יהיב ליה אין שם לא נכרי ולא חמור ולא חרש ולא שומה ולא קמן מאי אמר רבי יצחק עוד אחרת היתה ולא רצו חכמים לגלותה מאי עוד אחרת היתה במוליכו פחות פחות מד' אמות אמאי לא רצו חכמים לגלותה משום יכבוד אלהים הסתר דבר וכבוד מלכים חקור דבר והכא מאי כבוד אלהים איכא דילמא אתי לאתויי ד' אמות ברה"ר תניא סר"א אומר בו ביום גדשו מאה ר' יהושע אומר בו ביום מחקן מאה תניא משל דר"א למה הדבר דומה לקופה מלאה קישואין ודילועין אדם נותן לתוכה חרדל והיא מחזקת משל דר' יהושע למה הדבר דומה לעריבה מלאה דבש נותן לתוכה רימונים ואגוזים והיא מקיאה אמר מר אין עמו נכרי מניחו על החמור והלא מחמר ורחמנא אמר 2לא תעשה כל מלאכה א"ר אדא בר אהבה מניחו עליה כשהיא מהלכת והא אי אפשר דלא קיימא להשתין מים ולהטיל גללים ואיכא עקירה והנחה יכשהיא מהלכת מניחו עליה כשהיא עומדת נומלו הימנה אי הכי אפילו חברו נמי אמר רב פפא יכל שבגופו חייב חטאת בחברו פטור אבל

מותר לכתחלה א"ר אדא בר אהבה ההיתה חבילתו מונחת לו על כתיפו רץ תחתיה עד שמגיע לביתו דוקא רץ אבל קלי קלי לא מאי מעמא כיון דלית ליה היכירא אתי למיעבד עקירה והנחה סוף סוף כי מטא לביתיה אי אפשר דלא קאי פורתא וקמעייל מרשות הרבים לרה"י ידוריק ליה כלאחר יד אמר רמי בר חמא יהמחמר אחר בהמתו בשבת בשוגג חייב חמאת במזיד חייב סקילה מאי מעמא אמר יירבא דאמר קרא לא תעשה כל מלאכה אתה ובהמתך בהמתו דומיא דידיה מה הוא בשונג חייב חמאת במזיד חייב סקילה אף בהמתו נמי בשוגג חייב חמאת במזיד חייב סקילה אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דכתיב יתורה אחת יהיה לכם לעושה

תבואת זרעך וחרש שוטה וקטן דכתיב אשר ידבנו לבוי שיש לו לב להתנדב בהש"ס ירושלמים: אפינו ברשות. דשליחות מהיכא אתרבי מכן תרימו גם אתם מי גם לרבות שלוחכם ומה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית י: עוד אחרת היחה. תקנה לכים להצילו: ואמאי לא רצו לגלותה. להעלים דברי תורה: כבוד אלהים הסתר דבר. מותר להסתיר דברי תורה לכבוד שמים: וכבוד מלכים חקור דבר. אין להסתיר לכבוד עושר אדם וחשיבותו אלא שב ותחקרהו: בו ביום גדשו סחה. ביום שעלו לעליית חנניה בן חזקיה וגזרו י"ח דבר וזו אחת מהן היתה כדאמרינן בפ"ק (לעיל דף יז:) נותן כיסו לנכרי בו ביום גזרו שלה יוליכנו פחות פחות מד"ח אם יש שם נכרי. אותו יום הרצו סייג לתורה במדה גדושה ויפה מדדו להרבות גדר בישראל: מחקו סאה. במדה מחוקה מדדו בו ביום שהרבו לגזור יותר מדאי ואין יכולין לעמוד בגזירתם ומתוך כך עוברין על דברי תורה נמלאת מדתם מחוקה מטפיפתה וטוב היה להם להיות מדתם טפופה ולא תבא לידי מחק מרוב גודשה: והיא מחוקת. את החרדל שנופל החרדל בין הקישואין.

אף כאן יפה תקנו והוסיפו דבר המתקיים: והיא מקיאה. את הדבש שהיה בה ראשון. אף אלו ע"י גזירתם גרמו לעבור דשמא לא יאמין את הנכרי והם לא התירו להוליכו פחות פחות מארבע ואדם אינו מעמיד עצמו על ממונו ואמי לאימויי ד' אמות: והלא מחמר. מנהיג חמור טעונה קרוי מחמר: ורחמנה אמר לא מעשה כל מלאכה אתה ובהמתך. ואיזוהי סתם מלאכה העשויה על ידי שניהם זו היא שהיא טעונה והוא מחמר: מניחו עליה כשהיה מהלכת. לאחר שנעקרה ללכת דלאו עקירה היא כדאמר בפ"ק (לעיל דף ג.) גבי הטעינו חברו אוכלין ומשקין וכיון דאדם לא מיחייב בה חטאת כי האי גוונא כאן מותר דהכא נמי מלאכה כתיב והא לאו מלאכה היא: והאתי למיעבד עקירה והנחה. כשחוזרת ונעקרת ללכת אחר הטלח מים או גללים: נוטלו הימנה. ולאחר שתחזור ותעקור רגל יניחנו: אי הכי

אפינו על הברו. יכול לעשות כן כיון

ז כְּבֹד אֱלֹהִים הַסְתַּר דְּבָּר וּכְבֹד מְלָבִים חֲקֹר דְּבָר:

משלי כו ב יוום הַשְּבִיעִי שַׁבְּת לִייָ אֱלֹהָיף לֹא תַעֲשָׁה כְּל מְלָאבָה אַתָּה וּבְנָּף וּבְתָּר עַבְּדְרָ וַאֲמְתֶּר וּבְתָּה יוברף אַשֶּׁר בַּשְּׁעִרִיף:

שמות כ ט שמות כ ט ז הָאֶזְרָח בְּבְנֵי יִשְׂרְאַל זְלַגַּר הָגָּר בְּתוּכָם תּוֹרְה אָחַת יִתָּה לָכָם לְעשָׁה בַּשְׁנָגָה: וְהַנָּפָשׁ אֲשָׁר תַעשֶׁה בְּיָד רְמָה מִן הָאֶזְרָח וּמֶן הַגַּר אֶת יְיָ הוּא מְגַדֵּף וְגַּבְרָתָה הַגָּפָשׁ הַהְוֹא מֶקֶרָב עַמְה:

רבינו הנגאל (המשך) מדבריהן חוששין שמא יפסדו גם דברי תורה שהן . העיקר, שיבוא אדם להרהר וליקר, שיבוא אום לוו זה ולומר כשם שזה אינו מן התורה אלא מדרבנן, גם זולתי זה יש מן המצות האחרות מדרבנן כמותן . ובאו לגדור נמצאו פורצים. ובאו לגדור נמצאו פורצים. אמר מר [אין] עמו נכרי מניחו על החמור. ואקשינן עלה והלא מחמר הוא ורחמנא אמר לא תעשה כל מלאכה. ואוקימנא כדתנא כשהיא מהלכת מניחו עליה, כשהיא עומדת נוטלו כי זו, כשוו א כובוד נוטיד הימנה. אי הכי חבירו נמי שרי ולמה חמור ולא אמר חבירו. ופירק רב פפא . כל שבגופו חייב חטאת כי שבגופו חייב חטאות בחבירו פטור אבל אסור, פי׳ כל מלאכה שהעושה חייב חטאת כגון טעינת משוי ד' אמות ברה"ר, אם יטעון חבירו פטור אבל אסור, ואם יטעון בהמתו מותר לכתחלה בהמתו מותר לכתחלה ובלבד שלא תהא עקירה והנחה. וזה שאמר רב אדא בר אהבה היתה חבילה מונחת על כתיפו רץ תחתיה עד שמגיע לביתו, ה עד שמגיע לביתו, יקינן למימריה דווקא ומפרקינן לטעמיה ש"מ הילכתא כוותיה, ותו דליכא מאן דפליג עליה. ופירושא דזריק לה כלאחר יד, לאו שמכניסה ומפרקה לפתחו מחזיר אחוריו כלפי פתח החצר ופניו לחוץ וזורק החבילה מעל כתיפו בחצר דרך הפתח ע״י ריצה בלא עמידה, וזה פירוש דוריק לה כלאחר יד שזרקה שלא כדרך מפרק ומכנס חבילות. אמר רמי בר . המחמר, המנהיג בהמתו ועליה משוי חייב, ודמי המנהיג בהמה משאוי כנושא משאוי על כתיפו, מדכתיב לא תעשה הקיש בהמתו לו. והשיב רב'א ב' תשובות בדבר. חדא דכחיר חורה אחת יהיה לכת

שהוא עושה לבדו: אף בהמפו. אף מלאכה שעושה על ידי בהממו דהיינו מחמר אחר חמור טעונה: חדא דכפיב סורה אחם יהיה לכם וגו' עד דעביד מעשה בגופיה. כדכתיב לעושה בשגגה והכא לא קא עביד י מלאכה אלא דבור בעלמא שמנהיג בקול הרי דבשוגג אינו חייב קרבן: ועוד. דקאמרת נמי במזיד חייב סקילה קשיא דתנן בסנהדרין (דף נג.) גבי נסקלים המחלל את השבת נסקל אם חללו בדבר שחייבים על שגגתו חטאת ועל זדונו סקילה: **מכלל דאיכא.** חילול דאין חייבין על שגגתו חטאת ולא על זדונו סקילה: **ואליבא דר"ע.** דאמרש דאורייתא נינהו והוי מחלל ומיהו אין חייבין לא על שגגתו חטאת כו': אליבא דר' יוסי. דאמר בפרק כלל גדול (נעיל דף ע.) הבערה ללאו ילאת:

מיות והאה שהות קבן והיא מחוקה, הוסיפו רבותינו כמה דברים מדבריהם כגון הגדישה שהיא יתירה על העיקר. והדברים שהוסיפו מהן להיתר ומהן לאיסור והכל להיות העיקר שמור ומווהר, והוא כגון זה ששנינו נותן כיסו התירו לו לתתו לנכרי שלא יביאהר בעצמו ויחלל את השבת, זה וכיוצא בו. ולאיסור, כל גזירות שגזרו מקצת מן (היתר) המותר לעשות גדר לנשאר שהוא אסור מן התורה. ורבי יהושע אומר בו ביום מחקו סאה, פי העמידו כל דבר על עיקרו לא פחתו ולא הוסיפו, אלא

י,, כל התורה לע״ז וכו׳ דעביז מעשה בגופה, ופשוטה היא. ומפורשת נמי בפרק כלל גדול. ועוד תנן המחלל את השבת בדבר שחייבין על שגגתו חטאת ועל זדונו סקילה, מאי לאו מכלל דאיכא מידי דאין חייבין לא על שגתוו חטמת ולא על דונו סקילה ומאי נינהו מחמר. ופריק ליה דלמא בתחומין ואליבא דרבי עקיבא דסבר תחומין דאורייתא, ועיקרו בסוטה פרק כשם שהמים בודקין אותו, וחייב לאו כדכתיב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. והבערה אליבא דר׳ יוסי דתניא הבערה ללאו יצאת דברי ר׳ יוסי, ר׳ נתן אומר לחלק יצאת. א מיי׳ פ״ד מהלכות א מיי פיד מהכנות תרומות הלכה ב סמג עשין קלד טוש"ע י"ד סימן שלא סעיף ל: יא ב מיי פ"ר מהלכות

יא ב מיי׳ פ״כ מהלכות שבת הלכה ז סמג לאוין "ב"ר חי׳ רסו ם. סה טוש"ע א"ח סי' רסו

טוש"ע שם סעיף ב: "ג ד מיי' פי"ג שם הלכה

ד ה ר מיי׳ מי״ג מהל׳ שנה הלכה ע סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי רסו סעיף יא: מו ז מיי פ"ח שם הלכה ח

מוסף רש"י

והתורם את שאינו שלו. ולא לוהו בעל הבית, דשליחות ולא לוהו בעל הבית, דשליחות נפקא לן מאתם גם אתם לרבות שלוחכם, הלכך מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם וירחוח פיג). **ונכרי** לדעתכם (יבחות קיג.). ונכרי שתרם. לבעינן מה חתם בני כרית חף שלוחכם בני ברית (שם). מוליכו פחות פחות מארבע אמות. ועומד לפוש וליכח עקירה ועותד נפוס וכיכח עקידה מתחלת הרבע לפוף הרבע (ע"ז ע.). המחמר. מחמר לא שייך למימר אלא בנהמה הטעונה משאוי (ע"ז טו.). המחלל את השבת. דמשינ המחדל את השבת. זקשינ ליה תנא ננסקלין, כגון שחיללו נמלאכה גמורה, בדבר שחייבין על שגגתו חטאת. כגון דנר שיש נו מעשה ומלאכת מחשבת ולא סמתעסק (סנהדרין סו.).

רב נסים גאוו

פרק עשרים וארבעה מי שהחשיך תניא ר׳ אליעזר אומר בו ביום גדשו סאה ר׳ יהושע אומר היום הוא היום שנסמך בו . ר' אלעזר בן עזריה בישיבה, . כמו שאמרו בברכות בפרק בו ביום דאמרינן ההוא יומא איתמר. וי״ח דבר שגזרו בו ביום. באותו שגזרו בו ביום, באותו היום נאמרו, אחת מהן מי שהחשיך בדרך הסב מא [לפי מה] שדחו ביציאות השבת (דף יז), ולפיכך . אמר בכאן בו ביום גדשו . סאה. נתכוונו בדבר זה . למה שהוסיפו מז הגזירות עקיבא במסכת סוטה ופרק י כלים דף כזו**. וכבר פירשנו** דבר זה במה שעבר. הבערה דבר זה במה שעבר. הבערה ואליבא דרבי יוסי, גרסי לה בפרק כלל גדול (דף עו הבערה ללאו יצאת דברי רבי יוסי.

רבינו חננאל

[איבעיא להו לרבנן ולא י. איפשיט בהדיא לאיזה מהן יתן כיסו, כי] יש מהן שאומר לחרש יש מהן שאומר לקטן, ואם עשה י והוא הבאתו פחות פחות מד' אמות. ולא רצו חכמים מוי אמות, ולא דצו והנמים לגלותה. ואמרי׳ אמאי לא רצו חכמים לגלותה, ואמרו גזירה דלא אתו לאתויי ד׳ אמת ברה"ר. תניא ר׳ אליעזר אומר בו ביום נדשו סאה. פי׳ בו ביום מידת הסאה ששת קבין